

Degenerace domácí partokracie

 litterate.cz/degenerace-domaci-partokracie

Zdeněk Hosman

6 listopadu, 2022

Vhled do minulosti i přítomnosti českého politického stranictví. Zastupitelská demokracie je praxí protimluv. Indoktrinovaná společnost. Expertokracie. Co a jak dál?

Kritika politických stran v Československu

...Ponižuje nás samozřejmost, se kterou politici machři přijímají fakt, že stát je odevzdán stranám k exploataci. Ponižuje nás osobní úroveň mnohých, z nichž strany učinili vladaře nad věcmi národa. Ponižuje nás forma i duch politiky, jež vládne pomocí nečistých kompromisů mezi bezohlednými zájmy...

Jsme-li nespokojeni, volá se na nás: Pracujte ve stranách! NE; je-li nám čeho třeba, tedy je to pracovat proti stranám, proti vládě stran, proti hlasovací mašinérii, proti inkompetenci, proti politice za zavřenými dveřmi, proti všemohoucnosti výkonných výborů, proti našemu ponížení, proti úpadku demokracie. Kritika českého partajničení (nabízí se i trefný obsah „partaj ničení“) bude zanedlouho stoletá; roku 1925 ji sepsal Karel Čapek. Dodejme, že v r. 1925, kdy se v ČSR konaly parlamentní volby, rozmanití autoři se v kulturně politickém časopisu Přítomnost (založen r. 1924) zamýšleli nad fungováním politických stran. V červnu toho roku byla v časopisu vypsána anketa „Proč nejsem v některé politické straně?“

Anketu kritizovaly tehdejší stranické noviny České slovo (list Československé strany socialistické) a Právo lidu (noviny Československé strany sociálně-demokratické). Z iniciativy intelektuálů vznikla v roce 1925 Národní strana práce (NSP). Jejími podporovateli byli např. bratři Čapkové (malíř i spisovatel), V. Mathesius, jazykovědec, P. Janák, architekt a rektor UMPRUM, F. Peroutka, novinář, A. Stránský, senátor a zakladatel Lidových novin. NSP v parlamentních volbách neuspěla, existovala osm týdnů. Politik a ekonom Karel Engliš v textu Politický egocentrismus, poznamenal: *Stranictví a straně se podřizuje vše. Jen straníci jsou plnoprávní občané, legitimace stranická je jako průkaz občanství i jako průkaz způsobilosti. Stranický egocentrismus si podřizuje i zájem státní. Takový egocentrismus je v rozporu s kořenem demokracie. V rámci prohloubení demokracie je třeba jej potlačit* (Přítomnost II, č. 43, 5. 11. 1925). Připomínkou z historie zjišťujeme, že v současnosti zmiňovaná idyličnost první republiky se nejen ve sféře politického stranictví jeví pochybnou. V roce 1925 republika existovala nedlouhých sedm let.

Zastupitelská demokracie je praxí protimluv

Demokracie je založena na zásadě suverenity lidu, liberalismus však uznává suverenitu individua (historicky je liberál spojený s individualismem a ekonomismem, tj. ideou nadřazenosti ekonomiky nad politikou). Antropologicky je liberál *homo oeconomicus*, uspokojující svůj zájem; lidé, země, kultura nejsou podle něj podstatné. Idea je ostře vyjádřena ve známém výroku Margaret Thatcherové – *there is no society* (není žádná společnost). V západním světě převládá liberální, zastupitelská (reprezentativní) demokracie. Sousedství „zastupitelská demokracie“ se v praxi jeví jako protimluv. Ti, kteří mají zastupovat voliče, hájí jen sebe samé a stranickou linii.

Po více než třiceti letech praktikování politiky v ČR můžeme vidět, že politické strany jsou instituce v úpadku. Jsou osudově zatížené ideologickým bahnem, jež spolu s mediokracií předhazují veřejnosti.

Za účelem přežívání se partaje snaží něčím odlišovat, ale v bahnité rozbředlosti jsou si podobné. Stále více vyčnívá rozpor mezi slovy, přísliby a skutky papalášů. Vedle ideologické vyprázdňenosti povstává degenerovanost partají z nedostatku politických elit. Až na nepatrné výjimky stranický systém víceméně přitahuje nejprůměrnější osoby, a tak nastupují pseudoelity, tj. falešné elity, lžielity (*pseudēs* = lhaní, falešný). Známe je ze současné vládní a parlamentní loutkové scény: TOPmešuge pindavá, vito mafiosoSTAN; v senilátu grošík tchajwanec a mezi všemi se vrcholně leskne impotentní signalista. Stranicko-vládní politbyro současných místodržících se v závislosti na svých ovladatelích zdokonaluje v dovednosti „polibdíro.“

Indoktrinovaná společnost

Žijeme ve vysoce indoktrinované společnosti. Bystřejší pozorovatel politického dění používá racionalitu, ale průměrný člověk se neřídí rozumem, nýbrž vírou. Jeho naivistická víra přijímá iluze a emocionálně působivá zjednodušení, které mu vnucují propagandisté spolu s distributory (médiá a asociální sítě), aby jednoduššího jedince udrželi v konzumentském návyku. Průměrný občan svoji důvěřivost ve vyráběné a šířené „pravdy“ spíše neprověřuje. Když vládní SPOLUpachatelé dogmaticky opakují „nenecháme nikoho padnout,“ přijímá floskuli jako fakt (věřící netuší, že ve skutečnosti své reálné upadnutí zaplatí). Co s věřícími, kteří dogmata stranicko-vládní vrchnosti uznávají, podporují a další je buď trpně snášejí, mlčí a jiné zas špinavá politika nezajímá? Zvykli si čekat v různých frontách – dávněji na maso, nedávno na vakcinační Tečku a v dohledném čase budou věřící možná čekat ve frontě na zázračno... *Zvědavost: Jste mrtev nebo živý? Já nevím, čekám direktivy* (Stanisław Jerzy Lec). Aktivnější občané neotálejí – konají.

Expertokracie

Demokracie je vydatně manipulovaná experty, a to nejen ekonomickými, ale též vojáky (info o ZHN pro vpád USA do Iráku 2003) i zpravodajskými službami. Když jsou politici průměrní či

spíše odrůda politikářů, tak s pomocí ambiciózních expertů ordinují občanům utahování opasků například ve vizi „zářivé zítřky,“ ty zůstanou tunelem na konci světla... Expertokracie se plně rozvinula ve dvouletce tzv. pandemie SARS-CoV-2. Mezi všemožnými domácími extra-experty měli hlavní slovo ti, co vycítili velkolepý byznys, inu šprýmlové. Projevem krize a vyčerpanosti přístupu k sociální realitě v oblasti vědy a intelektuálního světa je to, že už předem uhádneme, co nám „experti“ povědí.

Minimální program pro občanské iniciativy

Vzhledem k reálnému úpadku českých politických stran, je nepochybné, že jsou nereformovatelné. Vrátime-li se k Čapkově úvodem citované kritice partajničení, můžeme zvýraznit pokyn pro současnost – „pracovat proti stranám,“ proti jejich nekompetentnosti; snažit se o zavedení přímé demokracie. Občanské iniciativy by měly vyhledávat a prosazovat teoreticky i prakticky zdatné odborníky, kteří umějí neideologicky oslovit veřejnost, tj. z hlediska místních, regionálních i národních zájmů. Zádrhelem prosazování odborníků v politice může být nepatřičný jev výše zmíněné expertokracie.

Studijní zdroje:

Časopis Přítomnost II, ročník 1925.

Reprezentativní demokracie, jakou jsme znali, nefunguje (rozhovor s Davidem Runcimanem), 2019.

Zákon J. a desatero pseudoelity (blog z roku 2020).